

EFFATA

Periodiek van de Effatageemeenschap Nijmegen

Kerstmis 2024

In dit nummer

‘Het Kruispunt’, in het centrum van Nijmegen, is een herberg voor dak- en thuislozen. Een interview met mensen die daarbij zijn betrokken leest u op pagina 6, 7, 8

Meer geld gaat naar defensie... wat betekent dat? Geestelijk verzorger Sanneke Brouwers zet u aan tot nadenken op pagina 9, 10

Het komend jaar is een Heilig Jaar, ook binnen Effata. U leest over de achtergronden op pagina 11, 12

In het midden van dit kerstnummer treft u een overzicht in foto’s aan van de bijzonderheden uit het afgelopen jaar, op pagina 14, 15

De synode is op bijzondere manier afgesloten, met uitdagingen voor ons allen. Peter Nissen praat u bij op pagina 12, 13

Liefdadigheidsacties, een concert, vieringen, tentoonstelling. Wat er allemaal staat te gebeuren leest u overzichtelijk op pagina 18, 19, 20 en op pagina 4, 25, 26

Hoop doet leven

'Hoop doet leven' is de uitdrukking. En het is zeker waar bij zware tegenslag, zoals ernstige ziekte of verlies van een naaste (maar ook bij een 0-2 achterstand in de 85e minuut). Hoop maakt dat je verder kunt, en niet in wanhoop of moedeloosheid wegzakt. Dus ja, hoop doet leven! Hierbij rijst ook de vraag: en wat als die hoop er niet is? Dan geen leven meer?

Je kunt niet zomaar ertoe besluiten om hoop te hebben. De vraag is dus ook: wát laat de hoop leven? Hoop heeft haar eigen bron. Veelal worden daarbij genoemd geloof en liefde. Als een drieling horen ze bij elkaar: het geloof in de ene God, wiens liefde en betrokkenheid voor ons mensen nooit eindigt. Voor christenen ligt daar de oorsprong van de hoop. God die die je niet laat zitten en trouw is.

Dus hebben theologen daar veel over geschreven. Vaak ingewikkeld, maar Tomáš Halík geeft in zijn boek *Niet zonder hoop* (2019) een heel charmante omschrijving van hoop: (gelovig) weten dat een uitweg (uit de misère) mogelijk is, maar je weet niet hoe, wanneer, of waarmee. 'Mogelijk is', daarmee is niet gezegd dat de uitweg of oplossing er ook echt zal komen. Het is geen belofte, maar aan de mogelijkheid van de uitweg van Godswege is kracht te ontleen om verder te gaan.

“ 'weten dat een uitweg mogelijk is' ”

In dichterlijke tekst geeft Timothy Radcliffe O.P. in zijn boek *Waarom ik een christen ben* (2012) meer invoelbare woorden aan de hoop: "Hoop" is dat ding met veren / Dat neerstrijkt in de ziel / En een liedje zonder woorden zingt / En nooit stopt – nooit.'.

Maar wat ook neerstrijkt in de ziel, is de blik van een pasgeboren kind. Nieuw leven zelf geeft hoop. En als we vieren dat God met de blik van het kwetsbare Jezuskind neerstrijkt in onze ziel, dan is Kerstmis toch zeker ook het grote feest van de hoop.

Mede namens collega's René Klaassen en zr. Nadia Kroon wens ik u alvast een Zalig Kerstfeest, alle goeds en zegen.

Pastor Hans Hamers O.P.

Van het Pastoraal team

Kerstmis 2024: net even anders

Al een tijd waait een missionaire wind door Effata. In de werkgroep hiervoor is enige tijd geleden het idee ontstaan, geïnitieerd door Pieter-Theo Zuurbier, om in de Adventstijd en met Kerstmis extra aandacht te geven aan verbinding tussen de generaties. Van kinderen tot en met (zeer) ouderen. Thuis wordt Kerstmis toch ook gevierd met de hele familie, van jong tot oud? In de Adventstijd kunnen we dat voorbereiden door er in de vieringen op zondag extra aandacht aan te geven.

Dit betekent dat er dit jaar één viering op kerstavond 24 december zal zijn, en wel om 19:30 uur, zodat jong en oud aanwezig kunnen zijn, en daarin actief kunnen deelnemen.

Een tweede initiatief is, om reeds met Kerstmis en in de Advent voor te sorteren op het Heilig Jaar dat paus Franciscus heeft afgekondigd. Het thema van het Heilig Jaar is: 'Pelgrims van hoop'. Dat is hoogst actueel in deze tijden van oorlogen en polarisatie. In het voorwoord wordt hier aandacht aan gegeven, en Peter Nissen geeft uitleg over het Heilig Jaar. Ook in onze kerk zullen we het Heilig Jaar starten met een bijzondere viering, op zondag 29 december.

Hieronder treft u een overzicht met de vieringen rond Kerstmis, de jaarwisseling en de start van het Heilig Jaar.

Het pastoraal team

Vieringen

Dinsdag 24 december, Kerstavond 19.30 uur, Eucharistieviering met de Schola

Voorgangers: Eduard Kimman S.J en het Pastoraal Team

Woensdag 25 december, 10.30 uur, Hoogfeest van Kerstmis, woord - en communieviering met de Schola

Voorgangers: Jan van der Wal en Koos Wilke

Zondag 29 december, 10.30 uur, feestelijke openingsviering van het Heilige Jaar

De heilige deuren gaan voor het eerst open

Voorgangers: Peter Nissen en Marleen Verstappen

Samenzang

Woensdag 1 januari, 10.30 uur, Nieuwjaarsviering

Na afloop oliebollen bij de koffie

Voorgangers: Wim Rigters en Annemie Herinx

Samenzang

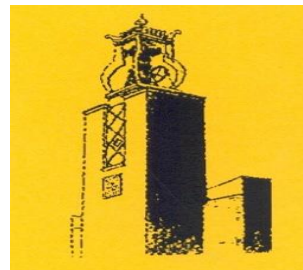
Vanuit het locatieteam

Een vraag van de penningmeester

Reminder kerkbijdrage 2024

Beste parochianen en/of lezers van ons mooie Effatablad,

Wij gaan met de uitgave van dit kerstnummer richting het einde van het kalenderjaar 2024. Ik ben zo vrij u te herinneren aan uw jaarlijkse vrijwillige kerkbijdrage en/of bijdrage voor het Effatablad, omdat wij niet met automatische incasso's werken. Wat betreft het Effatablad, dat 6-7 keer per jaar verschijnt, citeer ik wat in de jaarlijkse begeleidende brief bij de KERBALANS staat:

'Het drukken en verspreiden van dit blad brengt de nodige kosten met zich mee. Dat is ongeveer € 15 per jaar bij bezorging aan huis en € 30 per jaar bij verzending per post'.

Wanneer u deelneemt aan de actie KERKBALANS en jaarlijks een financiële ondersteuning geeft aan het werk van onze geloofsgemeenschap, dan is deze extra bijdrage niet noodzakelijk, maar het mag wel.

Mocht u vergeten zijn uw bijdrage te storten, dan kan dit op bankrekeningnummer NL29 ABNA 0436 6614 46 t.n.v. Effataparochie met vermelding 'kerkbijdrage 2024' of 'parochieblad 2024'.

Dank aan de velen die hun financiële bijdrage reeds hebben voldaan. In het nieuwe jaar leest u de verantwoording van alle ontvangsten en uitgaven.

Namens het locatieteam wens ik u allen een Zalig Kerstfeest en een Zalig Nieuwjaar.

Uw penningmeester, Tjeu Verstappen

'Ik ben geen dakloze, ik ben een mens van de straat'

*Een actie voor dekens en slaapzakken,
Een actie voor sokken, schoenen en broeken,
Een boekenmarkt...*

*En toen kondigde Peter Nissen, tijdens een viering,
het slotlied aan als het lied van het straatpastoraat:
'Wonen overal nergens thuis'.*

*Het intrigeerde mij. We geven loyaal aan het
straatpastoraat en Peter spreekt er met warmte
over. Maar wie zijn de mensen die daar komen en
wie zijn zij die zich voor hen inzetten? Ik wilde er
meer van weten, juist voor dit kerstnummer. Want
hoe actueel is de tekst uit Lucas 2,1-7: 'Er was geen
plaats voor hen in de herberg'.*

Jan

Op mijn verzoek arrangeerde Peter een gesprek met een dakloze, een straatpastor en een vrijwilliger. Zo begaf ik me enkele weken geleden naar Het Kruispunt in de voormalige Titus Brandsmakapel. Deze intieme plek is de

pleisterplaats geworden voor de dak- en thuislozen in onze stad. Er is een huiskamer om op verhaal te komen, om rustig te zitten voor een gesprek met een kop koffie. Er is een kleine keuken om maaltijden te bereiden, en in de huiskamer staat een klein, eenvoudig altaar voor vieringen. Hier, dichtbij het altaar, maak ik kennis met Jan, die bereid is om zijn verhaal te vertellen. We gaan aan tafel zitten met straatpastor Inge Smit-van der Tak en vrijwilligers Hugo van Liempd en Peter Nissen.

Jan blijkt een makkelijke prater met gevoel voor humor. Als ik voorzichtig begin met: 'Jan, mag ik je vragen om iets over jezelf te vertellen?', antwoordt hij gevat: 'Je mag me alles vragen, behalve mijn pincode. Of je moet er een flink bedrag op zetten.'

Jan is 54 jaar. Hij leerde nooit lezen en schrijven. Zijn vader hield hem van school om mee te helpen in zijn autosloopbedrijf. Daar verdiende hij veel geld mee. Later deed hij seizoenswerk op kermissen. 'Maar', zegt hij, 'ik had veel problemen

met mijn ouders. Toen ben ik gaan gebruiken. Ik heb drie dochters van 25, 24 en 17. Hun moeder is Linda. Ik heb nog nooit zo'n fijne vrouw gehad. Ik wil haar niet kwijt.'

'Maar zij jou ook niet hoor', zegt pastor Inge zacht, terwijl ze zich liefdevol naar Jan buigt. 'Linda heeft een hersenbloeding gehad', vervolgt Jan. 'Ik kan moeilijk met gevoel omgaan. Ook daarom gebruikte ik. Maar nu moet ik dingen bewijzen èn vooral volhouden. Ik ben sinds negen dagen van de heroïne af. Helemaal alleen gedaan, want bij Iriszorg was zo'n lange wachttijdst. Ik ben op mijn matras gaan liggen en heb niets meer genomen. Maar ziek ben ik geweest, zo ziek... Ik dacht dat ik gek werd. Gelukkig dat Lenneke (collega van Inge) langskwam en de hele middag met me heeft gepraat. Anders had ik het niet volgehouden.'

Terwijl Jan zijn verhaal doet, valt het me op hoe betrokken en vooral respectvol Inge, Hugo en Peter naar hem luisteren. Zij creëren een sfeer waarin Jan zich veilig voelt, waardoor Jan zijn gevoelens uit. Meer dan iemand anders kent Jan de harde kant van het straatleven. Hij heeft 37 jaar buiten gewoond. Lange tijd in Utrecht bij Hoog Catharijne en nu in Nijmegen. Hij heeft in het centrum zijn eigen vaste plek, vlakbij Lux op de Mariënburg.

'Als u mij daar nou ziet staan', vraagt hij mij, 'wat denkt u dan het eerste? Denkt u daar staat een zwerver, of denkt u daar staat een mens?' Voordat ik mijn antwoord heb gegeven, heeft Jan het al ingevuld: 'U denkt daar staat een zwerver. Maar ik ben geen zwerver, ik ben een mens. Ik steel niet, ik bedel niet, maar ik vraag om steun. Veel mensen lopen in een grote boog om me heen. Zeggen dat ze geen geld hebben. Maar een kop koffie aanbieden mag ook. Soms heb ik geluk. Zoals die keer toen een vakantieganger me zomaar 100 euro gaf. Met enkele dames van de Lux heb ik goed contact. Ik heb een band met ze opgebouwd. Ze komen me wel eens iets brengen en maken een praatje. Ze doen nu zelf vrijwilligerswerk bij de stichting Straatmensen. Ze helpen mee met het uitdelen van maaltijden en voedselpakketten. Dan denk ik: 'Het jaar is toch niet voor niets geweest.'

Sinds kort heeft Jan een eigen kamer in een huis voor begeleid wonen. Maar hij vindt 'zo'n kamertje' toch niet alles. Hij krijgt het er soms benauwd van en mist dan de ruimte en de buitenlucht. 'Vannacht ben ik toch weer naar buiten gegaan', vertelt hij. En hij legt me uit dat als je 37 jaar overal en nergens hebt geslapen, van kartonnen dozen tot afdakjes en portieken, je niet zomaar in een huis kunt wonen. 'Als u uw hele leven in een caravan

hebt gewoond, zou u ook moeten wennen als ze u in een huis zetten.'

'Wat betekent het Kruispunt voor jou, Jan?' vraag ik. Daar hoeft hij niet lang over na te denken. Hij brandt los: 'Ik heb dit nog nooit meegemaakt. Hier kan ik eindelijk mezelf zijn. Ik kan hier komen schelden, maar ik kan hier ook een knuffel komen halen. Hier ben ik een mens. Hier begrijpen ze mij en helpen ze mij. Laatst had een bezoeker problemen met zijn bankpasje. Hij werd bij de bank weggestuurd. Toen ging Inge met hem mee en werden ze keurig geholpen. Ze zagen Inge als mens en de ander als de dakloze.' Jan geeft meer voorbeelden, ook hoe vernederend instanties soms met hem omgaan. Onlangs heeft hij geld gegeven aan zijn dochters. Toen kreeg hij te horen dat zijn uitkering daarvoor niet was bedoeld. 'Maar ik mag toch zelf weten waar ik mijn geld aan uitgeef? Als u uw salaris krijgt, zeggen ze toch ook niet wat u er wel of niet mee mag doen? Mag ik als vader ook niet een keer iets doen voor mijn kinderen?'

De verhalen van Jan zijn schrijnend. Ze raken me. Het raakt me ook om waar te nemen, hoe deze plek een veilige haven voor hem is, een thuis. Hoe Jan hier gezien en gehoord wordt. Dat brengt ons gesprek op de rol van de vrijwilligers en de straatpastores van Het Kruispunt.

De vrijwilligers

Hugo van Liempd is sinds januari van dit jaar vrijwilliger. 'Ik zie zoveel onrecht in de wereld', vertelt hij. 'Na mijn pensioen wilde ik iets betekenen voor anderen. Ik ben bevoorrecht dat mijn wieg op een goede plek heeft gestaan. Ik zie hier de grote levensvragen langskomen. Ik vind het mooi dat ik een luisterend oor mag bieden. Ik leer kijken vanuit het perspectief van de ander.' Hugo is elke vrijdagmiddag als vrijwilliger aanwezig. Dat is de middag waarop 'de eitjes' worden gebakken.

Drie keer per week is er een inloop met koffie, thee en een eenvoudige maaltijd. Twee keer per maand is er een zondagsviering. Er is een atelier waar geschilderd en getekend kan worden, het 'atelier van de overlevingskunst'.

Peter is bijna twee jaar als bestuurslid (secretaris) verbonden aan Het Kruispunt. Maar vooral als vrijwilliger. Hij is regelmatig betrokken bij de inloop, en af en toe bij de viering op zondag. Hij is onder de indruk van de enorme levenskracht van de mensen van de straat. 'Ik ontvang veel van hen, meer dan zij van mij. Vaak stapelt het ene ongeluk zich op het andere. Zij overleven dankzij kleine lichtpuntjes. Het straatpastoraat is daar één van. Hier hoeven mensen niets te bewijzen en geen verantwoording af te leggen', vertelt hij. 'Hier zijn

geen regels voor hulpverlening. Ik heb zojuist nog een grote tas met sokken meegenomen uit de inzamelingsactie. De mensen kunnen die zelf uitzoeken en zijn daar erg blij mee. Ze kunnen natuurlijk ook naar de kledingbank gaan, maar daarvoor moet je een afspraak maken, een verwijsbrief hebben en een legitimatiebewijs. Dat werkt bij onze mensen niet altijd.'

De straatpastor

Inge Smit van der Tak is samen met Lenneke van Maren als straatpastor in dienst van Het Kruispunt. Inge geeft de essentiële betekenis van het Kruispunt kort en bondig weer: bij de hulpverleningsinstanties ben je cliënt, voor Het Kruispunt ben je mens. 'Ik wil mens zijn met de mensen van de straat. We gaan relaties aan met hen, onbevooroordeeld en op basis van wederkerigheid. Dat doen we in de inloop. Dat doen we ook in de zondagsvieringen, waarbij we mooie rituelen hebben, zoals het aansteken van kaarsjes, het met elkaar zingen, luisteren naar muziek, het samen eten. De pastores gaan ook op bezoek in het ziekenhuis of de gevangenis, en zij spelen een belangrijke rol bij de uitvaarten. Het raakt de mensen van de straat enorm als een van hen is overleden', zegt Inge. 'Simpel menselijkheid en medemenselijkheid vormen de kern van onze relaties. Als ik door de stad loop, vind ik het altijd leuk om mensen te ontmoeten van de straat en aan mijn man en kinderen te laten zien wat voor een werk ik doe. Dan

zeg ik vaak tegen hen: 'Kom, ik ga even kijken of ik Jan zie.' Waarop Jan reageert: 'En ik vind het zo fijn om jou te zien met je kinderen en je man'. Hoeveel Inge betekent voor hem blijkt aan het einde van het gesprek. Hij neemt afscheid van haar met een warme omhelzing. Ik kijk er ontroerd naar en bedenk: de mensen van de straat zijn misschien wel de herders van toen. Ze hebben niets te verliezen, worden nagewezen en horen er niet bij. Ze zijn op zoek naar ieder sprankje hoop, licht en vooral erkenning.

Dat het voor hen een Zalig Kerstmis mag worden!

Betty Smits van Sonsbeek

Mocht u iets willen doneren, het rekeningnummer van Het Kruispunt: NL 50 SNSB 0926173979 t.n.v. Stichting het Kruispunt Nijmegen.

Lied van het straatpastoraat

Wonen overal

Wonen overal nergens thuis
aarde mijn aarde mijn moedershuis
vallende sterren de schim van de maan
mensen die opstaan en leven gaan
mensen veel geluk.

Wonen overal even thuis
handel en wandel en huis na huis
loven en bieden op waarheid en waan
wagen en winnen en verder gaan
mensen veel geluk

Wonen overal even thuis
aarde mijn hemel mijn vadershuis
stijgende sterren de lach van de maan
mensen die dromend een stem verstaan
mensen veel geluk.

Tekst: Huub Oosterhuis

Laten we ons voorbereiden op vrede - met hulp van het leger

Onze parochiaan Sanneke Brouwers is aalmoezenier in het leger. Ze ziet dat in Nederland het leger weer belangrijk gevonden wordt. Maar brengt dat ons ook dichterbij vrede?

Sanneke Brouwers

Nederland is geen land met een sterke militaire cultuur zoals de Angelsaksische landen. Daar staan militairen in hoog aanzien en kunnen veteranen op waardering rekenen met de woorden: Thank you for your service. In Nederland is dat van oudsher anders en zegt men: 'het leger moet leger'. Want zonder militairen zou de oorlog vanzelf ophouden. Als de Nederlandse krijgsmacht wel werd ingezet, opereerden militairen zo laag mogelijk in het geweldsspectrum. Met als dramatisch dieptepunt de genocide van Srebrenica, en als belangrijk wapenfeit de internationaal geroemde Dutch Approach in Afghanistan, waarbij de nadruk niet lag op het gevecht, maar op diplomatieke contacten en wederopbouw.

De opinie ten aanzien van het militaire apparaat is nu veranderd. Generaals en militair deskundigen zitten bijna dagelijks aan de talkshowtafels. Bekende Nederlanders laten zich op TV afbeulen door een drillsergeant. Burgers gaan 's avonds het park in voor een stevig uurtje urban bootcamp. Ervaringsverhalen van militairen en veteranen vullen ook de bladen van de linkse media. Militairen kunnen meer dan schoenen poetsen en hulzen tellen. Ze worden gezien als deskundigen, bijvoorbeeld op het terrein van mentale en fysieke training.

Zoete oorlog?

Betekent dit dat Nederland militariseert? Dat denk ik toch niet. Want bovenstaande trends hebben weinig te maken met dienstbaarheid aan het vaderland en dragen ook al niet veel bij aan de voorbereiding op een noodscenario. Erasmus waarschuwde ons vijfhonderd jaar geleden al: 'Zoet is de oorlog voor wie hem niet heeft gesmaakt' (Dulce bellum inexpertis). In de TV-programma's waarin mensen een militaire training ondergaan, heeft dit als doel om grenzen te verleggen en jezelf tegen te komen. Iedereen die een militaire training heeft gehad, weet dat je zelf je grootste vijand

bent. Maar het grote verschil tussen de programma's en de werkelijkheid, is dat een militaire training niet gericht is op het individu, integendeel. Een militair moet leren zichzelf weg te cijferen voor het belang van de groep en het land.

De relevantie van het leger is afhankelijk van de ervaren dreiging, zegt de militair socioloog Charles Moskos. Dat de krijgsmacht meer maatschappelijke belangstelling krijgt en er ook meer geld naar defensie gaat, betekent niet automatisch dat het feest is. Er is ervaring van onveiligheid. Het leger is niet langer een luxe die kan worden ingezet bij een parade, voor het vullen van zandzakken, of aan wie je de opvoeding van ongedisciplineerde pubers kunt uitbesteden. De krijgsmacht wordt weer belangrijk gevonden. In slaap gesust door tachtig jaar 'gratis' vrede, krijgen we nu de rekening gepresenteerd. Defensie wordt afgestoofd en opgetopt. Maar ook al is woodland en bootcamp in de mode, het zorgt nog niet voor lange rijen bij de aanmeldbureaus. Defensie doet er alles aan om de drempel naar de kazerne te verlagen. Het is niet langer de plek voor de uitverkorenen die 'geschikt' worden bevonden, maar er is plek voor een hele generatie D met 'skills voor het leven'.

De vraag is alleen of de wereld veiliger wordt met meer wapens. Is het militaire antwoord op de Europese instabiliteit het enige wat we hebben? Het spreekwoord zegt: 'Als je vrede wilt, bereid je dan voor op oorlog'. Maar van te veel over oorlog praten, krijg ik een bittere smaak in mijn mond. Vooral omdat ik denk aan de verhalen van veteranen die er wel aan geproefd hebben. Zij plukken vaak levenslang te wrange vruchten van hun oorlogservaring. Daarom wil ik vooral over vrede blijven spreken. Die kunnen we immers ook voorbereiden.

Voorbereiden van de vrede

En daarin kan de militaire training ons helpen. Door te ervaren dat het belang van één persoon nooit boven de groep mag gaan. De can-do mentaliteit, waarbij 'kan niet' op het kerkhof ligt en 'wil niet' ernaast. Dat kameraadschap betekent dat je voor elkaar door het vuur gaat, ook wanneer kameraden totaal verschillend zijn. Dat je een basis van spullen en voeding hebt om voor jezelf te zorgen, zodat je daarna voor een ander kunt zorgen.

Dat kan door ons niet terug te trekken achter streng bewaakte grenzen, maar ons bijvoorbeeld aan te sluiten bij een vredesorganisatie zoals PAX, die al sinds de Tweede Wereldoorlog aan internationale netwerken bouwt om te streven naar het opbouwen van duurzame vrede. In de huidige tijd zijn deze contacten met partners over de hele wereld belangrijker dan ooit. Jongeren kunnen hier een belangrijke rol spelen omdat zij al gewend zijn internationaal te denken en te bewegen; het gaat immers om hun toekomst. Maar ook door niet te vergeten dat klimaatverandering misschien wel de grootste bedreiging van de veiligheid is (aldus generaal b.d. Tom Middendorp).

De veiligheid van Nederland moet niet afhankelijk zijn van een kleine groep professionals met een wapen. Het is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Daarom hoor en lees ik naast generaals ook graag vredeswerkers en oorlogsslachtoffers in de media. Vrede krijgen we niet door het leger leger te maken. Maar, de woorden van Erasmus indachtig, misschien wel door het militariseren te minimaliseren.

Sanneke Brouwers

Duurzaamheid Kerstmis 2024

Kerstmis is het feest van Licht en Hoop. Hoop is ook het centrale thema van het jubeljaar 2025 (zie elders in het Effatablad). Een hoopvolle blik naar de toekomst heeft ook de winnaar van de Duurzame 100: Jessica den Outer (28 jaar) wil als voorvechtster van Rechten van de Natuur een beweging opbouwen en mensen enthousiasmeren. Die internationale beweging ijvert voor de natuur door de bescherming ervan te verankeren in de wet, zoals dat in een aantal landen al is geregeld. De beweging inspireert iedere burger om een concrete bijdrage te leveren en de belangen te

verdedigen namens de natuur in de buurt. Dan kan in de toekomst ons nageslacht ook wandelen in de natuur, evenals de mascotte van het jubeljaar: Luce. Luce is een pelgrim verkleed als een typische reiziger: ze draagt een gele anorak om zichzelf te beschermen tegen de elementen, vuile laarzen die

getuigen van het pad dat ze al heeft afgelegd, een zendingskruis om haar hals en een pelgrimsstaf in haar hand. Vooral de ogen van Luce vallen op: ze schijnen met een intens licht. In de weerspiegeling van haar ogen is een sint-jakobsschelp te zien. Deze mascotte symboliseert 'de hoop van het hart'.

Daarom een duurzame tip, namelijk om uw kerstboom na de feestdagen niet zomaar aan de straat te zetten, maar te *mulchen*.

Verhaksel die oude kerstboom tot waardevolle mulch

Iedereen die op een natuurlijke manier wil tuinieren, zou moeten *mulchen*. Dat is tuintaal voor de techniek om de bodem te bedekken met organisch materiaal, de zogenaamde *mulch*.

- *Mulchen* heeft tal van voordelen:
- Het remt de verdamping en houdt de bodem langer vochtig.
- Het stimuleert het bodemleven en maakt de bodem vruchtbaar.
- Het onderdrukt onkruid, dus hoeft je minder te wieden.
- *Mulchen* doe je bij voorkeur met tuinafval dat je al voorhanden hebt, zoals gevallen bladeren en snoeiafval. Hoe minder je moet afvoeren en aanvoeren in je tuin, hoe beter je bezig bent voor het klimaat (minder CO₂, weet je wel). De meeste tuinen produceren trouwens te weinig goede *mulch* omdat we te weinig bomen en struiken planten.
- Dus waarom die oude kerstboom afvoeren als je hem kunt verhakselen en gebruiken als waardevolle *mulch*?

U hoeft niet bang te zijn dat de aarde verzuurt door de dennennaalden, want dat is een fabeltje.

[/www.otho.be/nieuws/zet-kerstboom-niet-ophaling-recycleer-tuin](http://www.otho.be/nieuws/zet-kerstboom-niet-ophaling-recycleer-tuin)

Gezegende feestdagen en een hoopvol en groen 2025

Joyce Nissen

Heilig Jaar 2025: Pelgrims van Hoop

In 2025 viert de rooms-katholieke kerk wereldwijd een Heilig Jaar, ook wel Jubeljaar genoemd. Die viering begint met de start van het kerkelijk jaar, dus op de

eerste zondag van de advent, maar de feestelijke opening is op kerstavond. Dan wordt in de Sint-Pieter in Rome door de paus een zogenaamde 'heilige deur' geopend, een traditie die tot het jaar 1425 teruggaat. Dat is de symbolische opening van het Heilig Jaar, een jaar waarin ook de deuren van ons hart geopend mogen worden. Op de daaropvolgende zondag, 29 december, wordt ook een heilige deur geopend in de aartsbasiliek van Sint Jan van Lateranen, de eigenlijke bisschopskerk van Rome. Aan de bisdommen en parochies wordt gevraagd om op diezelfde zondag eveneens aandacht te besteden aan de start van het Heilig Jaar. Op 1 en 5 januari worden dan de heilige deuren in de twee andere aartsbasilieken in Rome geopend, de Santa Maria Maggiore en de Sint Paulus buiten de Muren.

Ook de Effatolocatie sluit zich aan bij de viering van het Heilig Jaar. In de Dominicuskerk komen 'heilige deuren', die u uitnodigen om naar binnen te gaan. In de viering van zondag 29 december, de dag waarop ook in de Sint-Jan van Lateranen de heilige deur wordt geopend, worden bij het begin van de viering ook die in onze kerk plechtig geopend. Daarna gaan we als pelgrims in processie naar de dagkapel, waar de viering wordt voortgezet. U bent bij deze van harte uitgenodigd om op die zondag tussen Kerstmis en Nieuwjaar mee te vieren.

Maar wat is een Heilig Jaar? In het oude Israël was elke vijftigste jaar een jaar van verzoening en herstel. Dat vijftigste jaar volgde op zeven keer zeven jaar, en zeven is in de Bijbel een heilig getal. Het jaar na die zeven keer zeven was een sabbatjaar. De akkers mochten rusten in dat jaar en mensen werden in hun bezittingen hersteld. Het Bijbelboek Leviticus bepaalt dat in dat jaar niemand een ander mag benadelen en dat schulden worden kwijtgescholden. Wie tot armoede is vervallen of vreemdeling is, moet geholpen worden, en voor een lening mag geen

rente gevraagd worden (Leviticus 25). Het was dus een jaar dat in het teken stond van het herstel van gerechtigheid. In de Bijbel wordt het een Jubeljaar genoemd, en jubel is afgeleid van het Hebreeuwse woord *yobhel*, dat ramshoorn of bazuin betekent. De start van het Jubeljaar werd met bazuingeschal aangekondigd.

Het jaar 1300 werd voor het eerst door een paus tot Heilig Jaar uitgeroepen. Dat gebeurde in een tijd waarin er veel onrust en leed in de wereld was: oorlogen, hongersnood, armoede en besmettelijke ziekten. De paus moedigde de mensen aan om als pelgrim naar Rome te komen. Daar konden zij de zegen van de paus ontvangen en een bijzondere aflaat verdienen: een kwijtschelding van straffen in het vagevuur. Dat zou de mensen nieuwe moed geven. Eerst was bedacht om zo'n Heilig Jaar om de honderd jaar te laten plaatsvinden, maar al in 1350 werd op de Bijbelse traditie van vijftig jaar teruggegrepen, en paus Martinus V maakte er in 1425 vijfentwintig jaar van. Het idee daarachter was dat dan bijna iedereen in zijn leven een Heilig Jaar kan meemaken (de gemiddelde levensverwachting lag in de middeleeuwen rond de dertig jaar).

Een Heilig Jaar is dus bedoeld om tot verzoening en tot nieuwe energie en levensmoed te komen. Het is een jaar van zuivering en vernieuwing. Paus Franciscus heeft aan het Heilig Jaar 2025 als thema 'Pelgrims van hoop' meegegeven. Dat heeft hij gedaan in een pauselijke bul die dit jaar op Hemelvaart is gepubliceerd. Die heeft als titel *Spes non confundit*, hoop stelt niet teleur. Het is een citaat uit de Romeinenbrief van Paulus (Rom. 5,5): 'De hoop zal niet worden beschaamd, omdat Gods liefde in ons hart is uitgegoten door de heilige Geest, die ons gegeven is.' Hoop is iets anders dan optimisme. Wie in onze tijd om zich heen kijkt, zal waarschijnlijk moeilijk optimistisch kunnen zijn over onze samenleving. Maar hoop is sterker dan berekenend optimisme. Zij is immers gegrondvest in Gods liefde. En die maakt het onmogelijke mogelijk. Juist ook in onzekere tijden. Wij maken opnieuw mee wat de mensen in 1300 meemaakten: oorlogen, hongersnood, armoede, epidemieën, toenemende polarisatie en verharding van de samenleving en bedreiging van de aarde, ons gemeenschappelijke huis. Maar te midden van al die ellende en onzekerheid leeft in het hart van veel mensen het verlangen naar vrede en gerechtigheid. Precies dat verlangen, zo zegt paus Franciscus, is wat ons hoop kan geven. 'In het hart van ieder mens leeft de hoop als verlangen

naar en de verwachting van het goede, ook al weet hij niet wat morgen zal brengen,' aldus de paus in de bul.

Dat goede is een gave van God, maar Hij heeft er onze handen voor nodig. Daarom vraagt de paus om in dit Heilig Jaar tastbare tekens van hoop te stellen. Dat kunnen we doen door bijzondere aandacht te hebben voor kwetsbare groepen in onze samenleving: zieken, armen, migranten, gevangenen, vluchtelingen en daklozen, oudere mensen, eenzame mensen, jongeren die op zoek zijn naar richting in het leven. Wij hoeven niet ver te zoeken; wij vinden ze in onze onmiddellijke omgeving. Dat betekent ook voor Effata een uitdaging in dit Heilig Jaar. Wat kunnen wij

bijvoorbeeld doen voor de ouderen en zieken in onze wijk, die vaak eenzaam zijn? Wat kunnen wij doen voor studenten en andere jongeren in Nijmegen, die soms wanhopig op zoek zijn naar de zin van hun leven en die, zoals de paus zegt, 'hun dromen zo vaak zien instorten'? Wat kunnen wij doen voor dak- en thuislozen, van wie vaak wordt weggekeken? Wat kunnen wij doen voor mensen die wegens afkomst, religie of geartheid vaak worden buitengesloten en over wie zoveel vooroordelen bestaan? Laten wij in dit Heilig Jaar de heilige deur van ons hart voor hen openen. Dan kan het een jaar van barmhartigheid worden.

Peter Nissen

De synode is ten einde, en nu aan het werk!

Op zaterdag 26 oktober is met een overweldigende meerderheid het slotdocument van de bisschoppensynode in Rome over synodaliteit aangenomen. Op zondag 27 oktober werd de synode afgesloten met een eucharistieviering in de Sint-Pieter, waarin de paus dank zei voor de tocht die de kerk in de afgelopen drie jaar heeft ondernomen.

Bij vorige bisschoppensynodes (het fenomeen is na het Tweede Vaticaans Concilie ingevoerd en deze zitting was de zestiende bijeenkomst) kwam er altijd een apostolische exhortatie (aansporing) waarmee de paus op het verslag reageerde. Die exhortatie gold dan als het gezaghebbende document. De eerste exhortatie 'Evangelii gaudium' (De vreugde van het evangelie) van paus Franciscus uit 2013 is daar een mooi voorbeeld van. Maar nu heeft paus Franciscus ervoor gekozen het verslag zelf als het resultaat van de synode te beschouwen, en dus als gezaghebbend document de wereldkerk in te

sturen. Dat is meteen al een daad van synodaliteit. De paus hoeft niet meer zijn eigen plasje over het verslag van de synode te doen, maar het spreken van de synodedeelnemers krijgt zelf gezag.

Het is een mooi en rijk document. Het telt 155 paragrafen en is opgebouwd uit vijf delen, die titels dragen die zijn ontleend aan het verhaal uit het Johannesevangelie over de verschijning na Pasen van de verreezen Jezus aan de leerlingen. Heel concrete beleidsbeslissingen moet u niet verwachten in dit document. Daarvoor was de synode ook niet bedoeld. Maar meer nog dan met concrete beleidsvoorstellen kan dit document de rooms-katholieke wereldkerk veranderen met een nieuwe geest van luisterbereidheid en missionair getuigenis. Het is vooral een spiritueel document, en dat heeft de kerk momenteel nodig. Bestaande praktijken en omgangsvormen kunnen er ingrijpend door veranderen.

Het document draait vooral om relaties en verbondenheid. Het wijst de weg naar een nieuwe manier van naar elkaar luisteren, met elkaar overleggen en tot besluiten komen, niet meer *top down*, maar vanuit de geloofsgemeenschap in haar volle breedte. Die nieuwe manier vraagt van bisschoppen om in transparantie verantwoording af te leggen van hun beleid (*accountability*). De leken gelovigen zullen in de toekomst niet langer gehoorzame onderdanen zijn, maar worden zelf subjecten van onderscheiding, besluitvorming en verantwoordelijkheid. De kerk zal, zo bepleit het document, een gemeenschap worden waarin de uitwisseling van gaven centraal staat en waarin de verschillende geledingen van de kerk, van leken tot bisschoppen, niet tegenover elkaar staan, maar in complementariteit met elkaar verbonden zijn. De kerk is sacrament van eenheid, maar die eenheid betekent geen uniformiteit. Zij is eenheid in verscheidenheid. Het hart van het document ligt in de paragrafen die een grotere participatie van 'leken', ongewijde mannen en vrouwen dus, aan de zending van de kerk bepleiten.

De grote uitdaging komt nu. Paus Franciscus had al bij het begin van het synodale proces gezegd dat de belangrijkste fase niet die van de bisschoppensynode zelf was, maar die van de implementatie en de receptie. Er is werk aan de winkel op alle niveaus van de kerk: in Rome, maar ook in de kerkprovincies, de bisdommen en de parochies. En ook in onze eigen locatie!

Kenmerkend voor de nieuwe geest van openheid is dat het Vaticaan ook al meteen de uitslag heeft bekend gemaakt van de stemrondes waarmee de verschillende paragrafen zijn goedgekeurd. Het aantal tegenstemmers onder de 355 stemgerechtigde deelnemers was doorgaans zeer beperkt. Acht paragrafen zijn zelfs goedgekeurd zonder enige tegenstem. Het grootste aantal tegenstemmen was er bij de paragraaf over de grotere rol van vrouwen in de kerk, maar dat waren er nog altijd maar 97 tegenover 258 voorstemmers, dus ongeveer een kwart van de stemmers. Op het moment waarop ik dit schrijf (begin november) was alleen nog de Italiaanse tekst van het slotdocument beschikbaar en een voorlopige Duitse werkvertaling. Als u dit nummer van het Effatablad leest, zijn er waarschijnlijk al meer officiële vertalingen beschikbaar. De paragraaf over de grotere rol van vrouwen in de kerk, paragraaf 60, heb ik alvast voor u uit het Italiaans vertaald. Ik vind het een mooie en hoopgevende tekst. De vraag naar de toelating van vrouwen tot het diakenambt 'blijft open', zegt die paragraaf. Dat biedt perspectief.

Wij gaan hoopvol verder op de weg van synodaliteit! Om met het document te spreken: 'wat van de Heilige Geest komt, kan niet worden tegengehouden.'

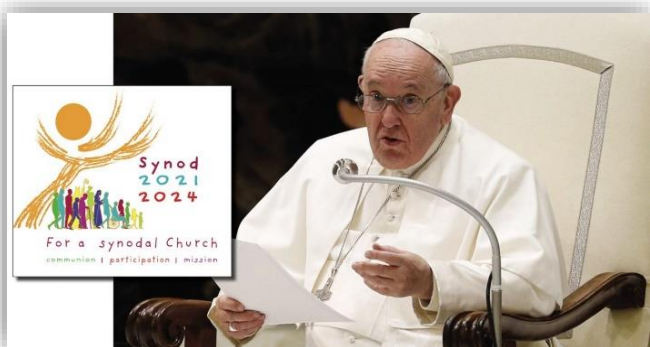
Vertaling van paragraaf 60:

Krachtens het doopsel genieten mannen en vrouwen gelijke waardigheid in het Volk van God. Toch ondervinden vrouwen nog steeds hindernissen bij het verkrijgen van een vollediger erkenning van hun charismata, hun roeping en plaats in de verschillende sferen van het leven van de Kerk, ten koste van de dienst aan de gemeenschappelijke zending. De Schrift getuigt van de prominente rol van veel vrouwen in de heilsgeschiedenis. Aan één vrouw, Maria van Magdala, werd de eerste aankondiging van de verrijzenis toevertrouwd; op de dag van Pinksteren was Maria, de Moeder van God, aanwezig in de Bovenzaal, samen met vele andere vrouwen die de Heer waren gevolgd. Het is belangrijk dat de relevante Schriftgedeelten voldoende ruimte krijgen in de liturgische lectionaria. Enkele cruciale momenten in de kerkgeschiedenis bevestigen de essentiële bijdrage van vrouwen die bewogen waren door de Geest. Vrouwen vormen de meerderheid van de kerkgangers en zijn vaak de eerste getuigen van het geloof in gezinnen. Ze zijn actief in het leven van kleine christelijke gemeenschappen en parochies; ze leiden scholen, ziekenhuizen en opvanghuizen; ze leiden initiatieven voor verzoening en de bevordering van menselijke waardigheid en sociale rechtvaardigheid. Vrouwen dragen bij aan theologisch onderzoek en hebben verantwoordelijke posities in kerkelijke instellingen, de diocesane curie en de Romeinse curie. Er zijn vrouwen in gezaghebbende posities of als leiders van gemeenschappen. Deze assemblee roept op tot de volledige implementatie van alle mogelijkheden die de huidige wetgeving al biedt met betrekking tot de rol van vrouwen, in het bijzonder op plaatsen waar deze nog niet zijn benut. Er is geen reden waarom vrouwen geen leiderschapsrollen in de kerk zouden kunnen vervullen: wat van de Heilige Geest komt, kan niet worden tegengehouden. De kwestie van de toegang van vrouwen tot het diaconale ambt blijft ook open. Verdere onderscheiding is in dit opzicht nodig. De assemblee roept ook op om meer aandacht te besteden aan de taal en beeldspraak die gebruikt worden in prediking, onderwijs, catechese en in het opstellen van officiële kerkelijke documenten, door meer ruimte te geven aan de bijdrage van vrouwelijke heiligen, theologen en mystici.

Peter Nissen

Het jaar 2024 in beeld

Veel aandacht voor de synode

Meimaand Mariamaand

Allerzielen

Inzameling voor het straatpastoraat

Donatie koffieproject Oeganda

Voor de voedselbank

Cheque voor Serious Request

Inzameling Oekraïne

Opbrengst vrijwillige bijdrage Bloembergschool

Pastorietuin in het voorjaar

Onze pastorietuin: de tomaten in bloei

Een gastvrij verblijf voor de vele insecten

Opening van de fototentoonstelling over het bombardement van 22 februari

Boekenmarkt

Iconententoonstelling in mei

Opening 'Aan de keukentafel'

Effata op Missie: zwaaien naar de Vierdaagselopers

Effatadag

Parochielunch

Arjan Broers

Toen ik eind jaren tachtig ging studeren in Nijmegen, woonde ik een paar maanden bij Mien in huis. Mien de Groot-Brouwer was 80 en had alleen lagere school gehad. Ze was bevriend met twee jonge theologen, een mannenstel, met wie ze op vakantie ging. Ze schreef bijschriften vol taalfouten bij haar vakantiefoto's. Ze komt nog steeds in mijn gedachten langs, met twee ongelofelijk rijke uitspraken.

Nadat ik een studentenhuus had gevonden ging ik af en toe bij haar aan. Als ze opendeed zei ze graag: 'Dat is sterk! Ik dacht net: Moeder Marie, wat heb ik Addrie lang niet gezien!' Mijn onregelmatig opduiken was een godsbewijs. Of – ja, precieze lezer – dan toch minstens een Mariabewijs.

Mien kon kwebbelen tot ik een ons woog. Ze maakte graag bloemkool met gehaktballen voor haar 'jongens', want ik mocht ook wel eens mee op een vakantietripje. Ik herinner me die verhalen niet, maar wel dus dat zinnetje bij haar welkom.

Ik geloof dat gelovig zijn alles te maken heeft met hoe je kijkt. Momenteel wordt ons land geregeerd door mensen die zien dat mensen niet deugen (vooral de mensen die willen deugen), dat alles minder wordt, dat mensen die anders zijn altijd vreemd blijven en niet meedoen met 'onze waarden', wat die dan ook mogen zijn, want ze communiceren zelden iets van waarde. En de grote wereld wordt steeds meer gedomineerd door mensen die geloven in het recht van de sterkste en dat je mag strijden met alle middelen, zelfs als dat ten koste gaat van je 'eigen' mensen.

De grootste opdracht aan ons is, denk ik, niet ook zo te gaan kijken. Dat vraagt oefening, want elke dag krijgen we boze brillen voorgehouden. Het is dus zaak om te blijven oefenen in met andere ogen zien, gevoed door dat dwarse en ook na millennia nog steeds tegenculturele verhaal van de Bijbel en een hele sliert voorgangers sindsdien. Jezus, Dominicus, Maria, Teresia van Avila, ja. En ook hedendaagse voorgangers die met hun optreden een ja oproepen. Acteur en auteur Ramsey Nasr ontpopte zich als zo iemand, toen Haagse politieke leiders nalieten verbinding te brengen en burgemeester Femke Halsema te steunen. Ahoo Daryaei werd het, toen ze uit weerzin tegen het optreden van de Iraanse zedenpolitie in ondergoed op straat ging staan.

Weet dus hoe je kijkt. Oefen met andere ogen te zien. Niet alleen in het groot, maar ook in het klein, met de mensen om je heen. En niet te vergeten in hoe je naar jezelf kijkt. Want wie voor zichzelf vaak de karwats hanteert, houdt het niet lang vol om liefdevol en verwelkomend naar anderen te kijken.

Mien de Groot-Brouwer was, elke keer dat ze de deur opende, bereid om een schietgebedje als verhoord te beschouwen. Zo wordt de wereld wonderlijk en een plek van overvloed. Ik hoop dat wij, zelfs al zijn we een druppel op de gloeiende plaat, zo durven kijken en elkaar daarin aanmoedigen. 'Ga anders kijken', zei Jezus, 'want het Rijk van God is nabij'.

Er is een tweede uitspraak van Mien die ik koester. Op een avond, na de bloemkool met gehaktballen, vroegen de drie jonge theologen aan de oude vrouw met alleen lagere school waar dat vertrouwen van haar toch vandaan kwam. 'Is het God of Jezus? Of de Heilige Geest, of Moeder Maria?'

Mien gniffelde. 'Maar jongens', zei ze. 'Wat maakt dat nou uit?'

Kerstbeeldjes schilderen 'Rond de Keukentafel'

Het was een gezellige drukte op donderdag 7 november vanaf 10.00 uur! We hadden iedereen opgeroepen om kerstbeelden te komen restaureren en te schilderen, omdat we wisten dat er vele kapot en afgebladderd waren...

Meestal zijn er niet zo veel mensen bij 'Rond de Keukentafel' op donderdagmorgen, maar toen waren we maar liefst met z'n twaalfen! René had de kapotte beeldjes verzameld en er waren verfjes, kwasten, paletjes, koekjes en koffie... De kerstmuziek was misschien al wat vroeg, maar droeg bij aan de vrolijke stemming.

Ook in de weken daarna zijn we creatief bezig geweest. Zo hebben we stenen beschilderd met een mooie spreuk We hebben sterren gemaakt voor de Kersttentoonstelling, die later ook mee naar huis kunnen.

En .. we hebben ook gewoon gezellig koffie gedronken.

Dat is trouwens elke keer op donderdag van 10.00 – 12.00 uur. Natuurlijk kunt u ook terecht voor een (pastoraal) gesprek. Iedereen is van harte welkom!

Heel veel groeten en graag tot ziens!

Namens de Keukentafel-commissie, Joyce Nissen, Willem Pelser, Ab Blom en Gerry van Laarschot, (en ook namens René)

Françoise Klaassen

En op 28 november werden er de kerststerren gemaakt!

Kerstival 2024

Het woord 'kerstival' ken ik van onze protestantse collega's uit de DoRe kerk. Die hadden alweer een flink aantal jaren geleden een bijeenkomst kort voor kerst, die ze 'kerstival' noemden. Het was een ander soort bijeenkomst dan alle andere: een mix van gezelligheid, muziek, verhalen, en dat met een culinair vleugje.

In de donkere dagen van het jaar is dit het ideale antwoord op de drukte die mensen zich soms op hun hals halen, en tegelijk een antwoord op de behoefte aan warmte en gezelligheid voor mensen die teveel alleen zijn. Kerstival is dus een bijeenkomst waar iedereen die er naartoe komt wat kerstgevoel mee naar huis neemt.

Effata heeft dat overgenomen. We hebben in het verleden al meerdere keren 'kerstivals' georganiseerd, telkens met veel plezier en veel deelnemers. Dit jaar gaan we dat weer doen. Het

zal plaatsvinden zaterdag 21 december van half drie tot half zes. De sfeer verzorgen we zelf. De dagkapel wordt mooi versierd. De muziek zal komen van een koor dat op zaterdagmorgen in de dagkapel repeteert: MMM = Meet My Music. En van onze eigen muzikale talenten. We gaan luisteren naar inspirerende woorden en een kerstverhaal. Er zal koffie en thee en drank zijn in overvloed. Het lekkers komt van 'Luchtig', het nieuwe lunchrestaurant in de Prof. Molkenboerstraat. U wordt de hele middag gezellig beziggehouden.

Deelname kunnen we dus van harte aanbevelen. Graag willen we dat u vooraf inschrijft bij Joyce Nissen: joycenissenjanssen@hotmail.com. Deelname kost € 12,50, maar daarop zijn uitzonderingen mogelijk.

Graag tot zaterdag 21 december half 3.

René Klaassen

Kerst-Inn van de Antonius van Paduakerk

Op zaterdag 14 december is er weer een expositie met stallen en kerstgroepen. Nadat u zich verwonderd hebt over de kerstexpositie, is er ook weer een kerstfair met de verkoop van allerlei kerstspullen, zoals kerstballen, slingers, kerstkaarten etcetera.

Als u op zondag om 15.00 uur nog, of weer, in de kerk bent, kunt u genieten van een concert. Het Paduakoor zingt veel oude kerstliederen, die uiteraard meegezongen kunnen worden. Het samen zingen wordt afgewisseld met mooie instrumentale stukken voor piano en dwarsfluiten. Tussendoor kunt u luisteren naar enkele delen van het verhaal van de barre tocht van Maria en Jozef.

Aansluitend is er voor iedereen glühwein en kerstbrood. Ook dan is er nog tot 17.00 uur gelegenheid om de kerstinkopen aan te vullen.

In de kerstboom, die in de kerk staat, hebben mensen kerstwensen opgeschreven. Daarvan lezen we enkele voor, en tijdens de muziek die dan volgt kunt u uw eigen wensen er in stilte bijvoegen.

Kerst-Inn:

zaterdag 14 december van 11.00 tot 17.00 uur

zondag 15 december van 11.00 (na de viering) tot 15.00 uur

Kerstconcert:

zondag 15 december om 15.00 uur tot ongeveer 16.00 uur.

Kerstviering voor peuters en kleuters in de Antonius van Paduakerk

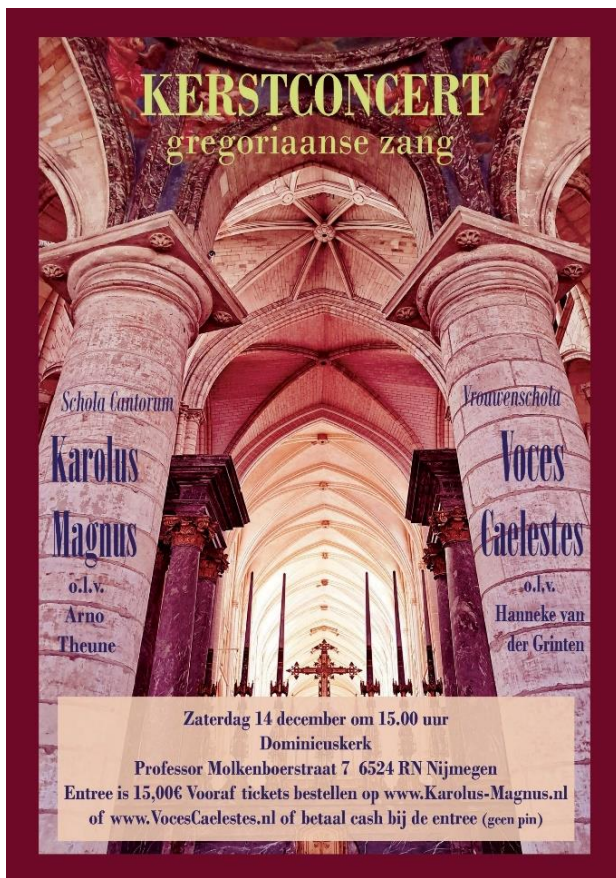
Dinsdag 24 december om 15.30 uur zijn peuters en kleuters welkom in de Antonius van Paduakerk. Daar wordt een kerstspel-kerstverhaal gespeeld. Het heet: 'Hotel de Herberg'. De entree is gratis. Het spel duurt een half uurtje en daarna is er een bekertje chocomel

en kunnen de kinderen een kaarsje aansteken bij de grote kerststal.

Het kerstspel wordt dit jaar gedaan in samenwerking met De **Stadskerk Nijmegen** van het Oecumenisch Citypastoraat.

Concert Voces Caelestes en Karolus Magnus

Het was een beetje spannend of het door zou kunnen gaan dit jaar, maar de poster zegt het al: er komt weer een kerstconcert van de twee Nijmeegse gregoriaanse schola's, Karolus Magnus en Voces Caelestes!

En er zijn weer véél redenen om daar naartoe te komen: de afwisseling van mannen- en vrouwenstemmen in de openingszang *Ad te Domine*; de prachtige gregoriaanse gezangen, bekend en minder bekend, voor de Advent en Kerstmis; twee meerstemmige composities voor vrouwenschola: het ontroerende *Consolamini*, en het meer experimentele *Ad te Domine*, beide gebaseerd op de gregoriaanse antifonen. En niet te vergeten de afsluiting van het concert, waarbij het publiek van harte wordt uitgenodigd om het refrein van *Puer natus in Bethlehem* mee te zingen.

Dus tot 14 december om 15.00 uur in de Dominicuskerk!

Hartelijke Groeten, Joyce Nissen

Entree: 15 euro (reserveren via de website www.karolus-magnus.nl of www.vocescaelestes.nl en cash bij entree kerk, voor Effataleden reserveren bij joycenissenjanssen@hotmail.com 10 euro)

Stip Kersttafel

Op maandag 23 december zal weer de traditionele kersttafel plaatsvinden in de samenwerking tussen Stip-Oost en Effata. We komen vanaf 17.00 uur samen in de Prins Hendrikstraat bij restaurant Toos, tegenover Stip-Oost.

Vanuit onze parochie zijn bij de organisatie betrokken: Ab Blom, Joyce Nissen, Jan van der Wal Francoise Klaassen en Hans Hamers. De folder vindt u achter in de kerk. Deelname is kosteloos. Een vrijwillige bijdrage, indien mogelijk, stellen wij op prijs.

Opgave: 06-51867254 of ontmoeteninoost@gmail.com

(De) ZORG voor elkaar

Al sinds jaar en dag staat op de laatste bladzijde van ons parochieblad een klein berichtje. Misschien heeft u het wel eens gezien of zelfs gelezen: **Ziek? Eenzaam? Behoeftte aan een gesprek? Meld het dan!** U kunt dan het pastoraat benaderen of één van de leden van de Werkgroep Ouderen en Zieken (vroeger de Bezoekersdienst of het Ouderenpastoraat genoemd).

In eerdere jaren bestond die groep uit zo'n 15 parochianen, maar in de loop van de tijd werden dat er steeds minder. Nu komen we tot het 'respectabele' aantal van vier mensen (waarvan twee ruim boven de 80!!!). Op hen rust de mooie taak om zieke, oudere of

alleenstaande mensen te bezoeken, en dat zijn niet alleen parochianen maar ook mensen van buiten onze gemeenschap. Iedereen die behoefte heeft aan een bezoekje of een gesprek wordt op deze manier bediend. Aandacht wordt ook besteed aan diegenen die 80 of 90 jaar worden; we vergeten hen niet. Zij krijgen in de maand van hun verjaardag een brief met de uitnodiging te reageren als ze behoefte hebben aan een bezoek van iemand van de werkgroep. Jammer genoeg wordt daar mondjesmaat op gereageerd. Geen behoefte aan? Ik krijg al regelmatig bezoek? Vreemden in huis? Enzovoort! Er zijn natuurlijk allerlei redenen, maar de leden van de Werkgroep weten dat de mensen die door hen bezocht worden altijd heel blij zijn als ze iemand van de kerk zien en daarmee kunnen

praten. Mocht het gesprek een kant uitgaan die de kennis en kunde van de bezoeker overstijgt, dan wordt een van de pastores ingeschakeld.

Er zijn dus maar heel weinig mensen die zich melden, terwijl we weten dat er veel zieken, ouderen en eenzamen zijn in onze parochie. Vandaar dat hele kleine berichtje op de laatste bladzijde van het parochieblad.

Maar het is niet alleen een kwestie van melden. Het is eigenlijk de taak van iedere parochiaan, van ieder mens, om zorg te dragen voor zijn of haar medemens: familie, een vriend(in), een buurtgenoot, een kennis of zelfs mensen van verder weg. Dat kan al beginnen als je iemand tegenkomt met een hoofdknik, een aardige begroeting, een vriendelijk woordje, voor mijn part over het weer. Het leggen van contacten is erg belangrijk om de situatie waarin mensen verkeren, in te kunnen schatten. Het is een christelijke plicht om **zorg te dragen voor elkaar**, zeker als iemand in moeilijke tijden verkeert.

De Werkgroep Ouderen en Zieken wil daarbij de spin in het web zijn, maar daar hebben we anderen voor nodig. Zo kunnen – om te beginnen – allereerst de vele werkgroepen in onze parochiegemeenschap zelf zorg dragen voor hun leden, zodat die de aandacht krijgen die ze nodig hebben. Maar iedereen moet in eerste instantie zelf goed voor de ander zorg dragen. Mocht het dan op een of andere manier niet lukken om actie te ondernemen, dan kan altijd de Werkgroep Ouderen en Zieken ingeschakeld worden. Het gaat erom de zorg voor elkaar te stimuleren.

WEES OOG EN OOR!!!

*Namens de Werkgroep Ouderen en Zieken,
Willem Pelsler*

Solidaridad 2024

Al 75 jaar steunt onze kerk de Solidaridadactie in de Advent. We noemen de namen van Hanny Geelen (overleden in 2014) en Jan van Domburg (overleden in 2016), die zich hiervoor hebben ingezet.

Solidaridad ondersteunt kleine boeren en boerinnen over de hele wereld. De laatste jaren is er extra aandacht voor de klimaatverandering. Dit vereist een nauwgezette productiemethode. Solidaridad is ook op zoek naar manieren om de tussenhhandel uit te schakelen. Rechtstreeks leveren aan de klant levert soms 15% of zelfs 25% meer op aan inkomen. Hierdoor kunnen boeren werken aan verduurzaming. Solidaridad geeft trainingen hierover. En met het extra inkomen kunnen de kinderen naar school gestuurd worden.

Helpt u mee?

In de kerk is een verkoopkraam met kerstengelen en duurzame koffie en thee. U kunt ook een geldelijke bijdrage storten op NL 05 TRIO 0212185411, of de SOLIDARIDAD-collecte op 15 december extra steunen.

Vanuit de diaconiegroep, Anton van der Meer

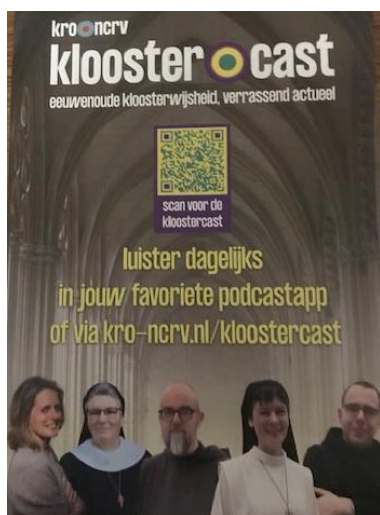

Kort Allerlei

Podcast Kloosterleven

KRO-NCRV komt tot Pinksteren elke dag met een aflevering in podcast Kloostercast.

De podcast geeft vanuit een eeuwenoude kloosterwijsheid in vijf minuten antwoord op actuele vragen: Hoe krijg ik het stil in mijn hoofd? Wat moet ik met het wereldnieuws?

Aan het woord komen bekende Nederlanders en mensen, die zich verbonden voelen met een kloosterorde of leven volgens een kloosterregel, zo ook Nadia Kroon en Peter Nissen.

Meer informatie: www.kro-ncrv.nl/kloostercast of in de folder achter in de kerk.

Wereldlichtjesdag

Op zondag 8 december werd wereldwijd stilgestaan bij stil geboren en overleden kinderen. In Nijmegen was de viering in de Stevenskerk om 18.30 uur

Heropening Notre Dame in Parijs

Ruim vijf jaar na de brand van 15 april 2019 is de Notre Dame van Parijs in het weekend van 7 en 8 december weer geopend. De religieuze plechtigheden rondom de opening gaan duren tot 8 juni 2025 (Pinksteren).

Een woord van dank

Een woord van dank is op zijn plaats aan allen die hebben meegewerkt aan dit Kerstnummer.

- ✓ Dit geldt op de eerste plaats voor *drukkerij Janssen Repro*, die altijd weer bereid is het nummer op fraai papier en in kleur af te drukken.
- ✓ Ook willen wij hier noemen de (vaste) *auteurs*, en *Elly Heuvel-Versteegen*, die consciëntieus de opmaak van ons parochieblad verzorgt. Een heel creatief proces waaraan zij telkens weer veel tijd besteedt.
- ✓ *Willem Pelser* verzorgde en schreef de iconen.
- ✓ En dank aan alle *bezorgers* en aan de coördinatoren *Anneke* en *Elly Voss*. Dankzij hen krijgt u telkens elk nummer in uw brievenbus.

Het volgende nummer

Het volgende nummer verschijnt in januari. Het is, na dit Kerstnummer, een beperkte uitgave, en zal vooral in het teken staan van de actie Kerkbalans.

Effatussentijds

Gehoord tijdens de koffie

Tijdens de koffie na de viering zegt de ene parochiaan tegen de andere: 'Mijn vriend is 92, maar wil blijven fietsen. Hij heeft zich daarom een driewieler aangeschaft. Ik heb tegen hem gezegd: 'Ja, joh, je leven begint met een driewieler en eindigt met een driewieler'.

Twee 97-jarigen in onze parochie

Eind oktober werd Ank Rosendaal 97 jaar. Na afloop van de viering, tijdens de koffie, ging medeparochiaan Jacques Schellens naar haar toe om haar te feliciteren. 'Maar', voegde hij

eraan toe, 'ik ben toch net een half jaar ouder!'

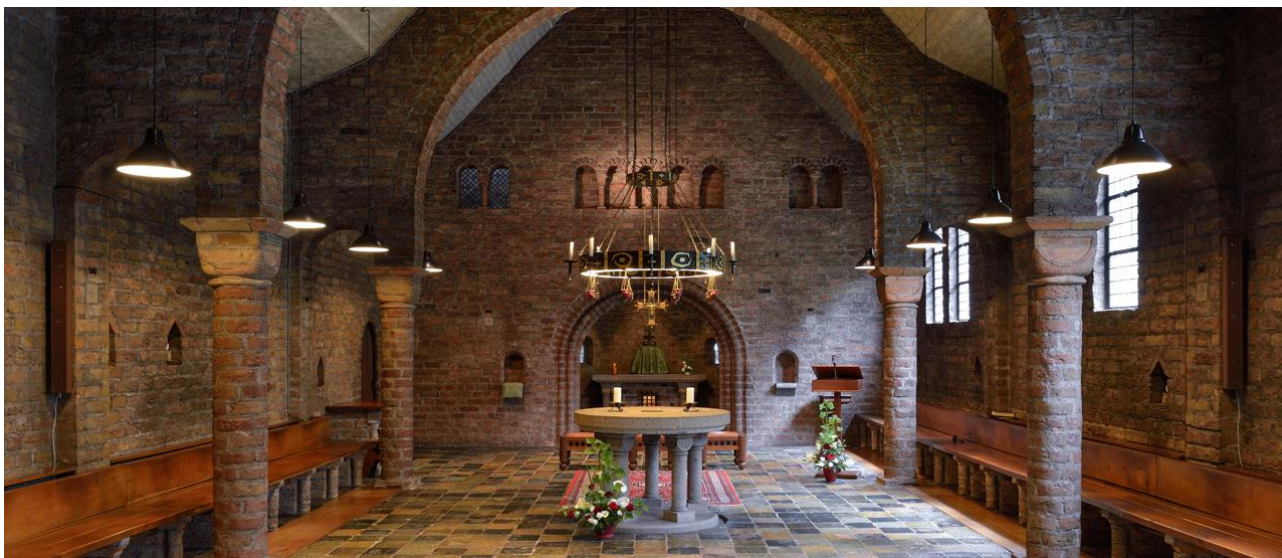
Sinterklaas op bezoek

De Heilige Nicolaas ontsteekt een kaars in de adventskrans van onze kerk.

Peter Nissen Oblaat Sint-Willibrords abdij

Op 26 oktober heeft Peter Nissen zijn belofte afgelegd als oblaat van de Sint-Willibrords abdij in Doetinchem. Tijdens de viering van 27 oktober heeft Peter aan de parochianen deze stap toegelicht. Peter: 'Je zou een oblaat een "buitenlid" van de abdij kunnen noemen: iemand die buiten het klooster probeert te leven vanuit de waarden van de kloosterregel en die, onder meer in het getijdengebed, op afstand met de kloostergemeenschap meeleeft. 51 jaar geleden kwam ik als middelbare scholier voor het eerst in een abdij van benedictijnen. Sindsdien voel ik mij geïnspireerd door de spiritualiteit van de Regel van Benedictus en probeer ik vanuit die spiritualiteit te leven.

Sint-Willibrords abdij

De orde van de benedictijnen is een vijftien eeuwen oude monastieke orde, waarin het als gemeenschap vieren van de liturgie centraal staat. De liturgie vormt het hart van het gemeenschapsleven: de lofprijzing van God. Dat trekt mij aan. Het benedictijnse ideaal is kort in een ABC weer te geven: de A van aandachtig leven, de B van broederlijkheid/zusterlijkheid en de C van christocentrisme, gerichtheid op Christus.'

Medewerker gezocht

Enkele jaren geleden heb ik, Wim Rigters, een taak overgenomen van Maddy Oomen, namelijk het verzorgen van de lay-out en het printen van de liturgieboekjes voor onze wekelijkse vieringen. Een wekelijks terugkerend klusje dus waarmee je - afhankelijk van aantal pagina's en boekjes, en van de medewerking van de betreffende voorgangers - zo'n 4 tot 5 uur bezig bent. Tot nu toe ben ik er vrijwel altijd in geslaagd dit klusje te klaren. Maar inmiddels vraag ik me af, mede gezien mijn leeftijd, of het niet verstandig is deze taak te delen met een ander. Daarom bij deze: wie wil dat met mij doen?

Wat heb je nodig? Een beetje computer-vaardigheid, een beetje creativiteit, beschikbaarheid van de genoemde uren, en vooral het leuk vinden om te doen.

Verdere informatie: Wim Rigters: 024-377498 /wiri40@gmail.com

Kroniek

Overleden

Hans Pikkemaat

Op 6 november overleed de heer **Herman Johan Alphons Maria (Hans) Pikkemaat**. In september had hij nog net zijn 91e verjaardag gevierd met zijn twee zoons Engbert en Jeroen, in zijn geboorteplaats Gendringen-Ulft. Op die dag is de begeleidende foto gemaakt.

We kennen hem in onze parochie als een van de drie vrolijke tenoren uit de schola. Maar Hans was in meer dan één parochie thuis; hij heeft ook met zijn vrouw Els gezongen in de Antonius van Padua kerk. In zijn werkende leven was Hans leraar aardrijkskunde. Na zijn pensioen waren ze naar Nijmegen

verhuisd. Hans woonde met Els lange tijd aan de Pater Leijdekkersstraat.

Door ziekte van Els werd veel mantelzorg van Hans nodig, dus zagen we hem een tijdlang niet in de kerk. Juist de laatste tijd, sinds Els was opgenomen in een verzorgingshuis in Nijmegen-Noord, had Hans meer de handen vrij, en bezocht hij regelmatig de zondagdiensten waarop de schola zong.

We hebben hem het laatst gezien op Allerzielen, de zondag voor zijn overlijden. Hans is daarna plotseling overleden. Staand aan het aanrecht terwijl hij zijn ontbijt klaar had gezet, en er net twee happen aan begonnen was.

Zijn uitvaart heeft plaatsgevonden vanuit onze warme, grote kerk op woensdag 13 november. Na de uitvaart was er een condoleance mogelijkheid in onze dagkapel, en daar hebben veel mensen nagepraat over Hans' zijn vrolijkheid en over de discussies die je goed met hem kon hebben.

Bij zijn uitgeleide hebben Joyce Nissen en René Klaassen spontaan het 'In Paradisum' gezongen. Pas na de uitvaart hebben ze gehoord dat hij wilde dat dat lied niet zou ontbreken.

Driekoningen

Drie Koningen

*Drie koningen, hun blik in ruimten niet te meten,
Volgden een ster, hun kennis schoot te kort:
Ze kwamen bij het kind, klein als hun eigen weten,
En aarzelden: 'Wat als het groter wordt?'
Het kind ging lopen, praten en de woorden
Bleken voor iedere tijd, kostbaar en waar,
Een inspiratiebron voor velen die ze hoorden.
Voor wijzen zond de nieuwe ster die gloorde
ver van hun horizon en onberekenbaar,
een simpel kort bericht: 'Bemin elkaar.'*

Tijs Dorenbosch, 1999

Schema Activiteiten

Za 14 december 15.00 uur	Kunst en Religie 'Kerstconcert'	Effata-Dominicuskerk
Zo 15 december	Start catechese activiteiten in de Kerstperiode. Opening kersttentoonstelling	Effata-Dominicuskerk
Ma 16 dec, Di 17 dec, Woe 18 dec, Do 19 dec. Vrij 19 dec	Bezoek aan de stalletjes	Kerk open van 10 tot 12.30 uur
Ma 16 december. 16.30 - 17.30 uur	Bijbelgroep	Effata parochiecentrum (crearuimte)
Di 17 december 14.00 - 16.00 uur	Inspirerende verhalen vertelkring: Kerstverhaal, thee na	Huiskamer Effata parochiecentrum
Za 21 december 14.30 u - 17.30 u	KERSTIVAL	Dagkapel
Za 21 december 07.45 uur en 08.30 uur	Wegen met zegen - wandeling met vertrekceremonie (07.45u met, 08.30u zonder ontbijt)	Pelgrimskapel AVP kerk Groesbeekseweg 96
Zo 22 december	Bezoek aan de stalletjes	Na de viering tot 15.00 uur
Ma 23 december	Bezoek aan de stalletjes	Kerk open van 10.00 tot 12.00 uur en van 14.00 tot 16.00 uur
Di 24 december	Afsluiting 'gezamenlijke reflectie op de advent'	Liesbeth_jansen@yahoo.co.uk of robvanwoerkom1@kpnmail.nl
Do 26 dec. Vrij 27 dec. Za 28 dec	Stalletjes kijken op afspraak	Via sleutelbeheerders of 06 105 108 49
Di 31 december	Afsluiting cat.activiteiten in de Kerstperiode	Effata-Dominicuskerk
Do 2 januari 14.00 -16.30 uur	Iconen schilderen	Effata-Dominicuskerk (ingang Groenewoudseweg)
Do 9 januari 19.30 uur	Bezielde film 'Past lives'	DoRe kerk, ingang Professor Regoutstraat
Di 14 januari 10.30 - 12.00 uur	Geloofsgesprekken (groep Peter Nissen)	Huiskamer Effata parochiecentrum
Do 16 januari 14.00 -16.30 uur	Iconen schilderen	Effata-Dominicuskerk (ingang Groenewoudseweg)
Za 18 januari 07.45 uur en 08.30 uur	Wegen met zegen - wandeling met vertrekceremonie (07.45u met, 08.30u zonder ontbijt)	Pelgrimskapel AVP kerk Groesbeekseweg 96
Ma 20 januari 16.30 - 17.30 uur	Bijbelgroep	Effata parochiecentrum (crearuimte)
Wo 22 januari 19.00 - 21.00 uur	Leesgroep over het boek 'Waarom ik christen ben' (Timothy Redcliff)	Zusters Dominicanessen Hatertseweg 111 Nijmegen
Do 30 januari 14.00 - 16.30 uur	Iconen schilderen	Effata-Dominicuskerk (ingang Groenewoudseweg)

Deze uitgave is financieel mede mogelijk gemaakt door:

De Vinotheek www.vinotheek.nl
Gommers Nijmegen BV www.gommers.nl
Janssen Repro www.janssenrepro.nl
Reintjes Kaarsen www.reintjes.nl
De KerfAdvocatuur www.dekerfadvocatuur.nl

Bloemisterij Het Molentje www.bloemisterijhetmolentje.nl
Klopper & Kramer Uitvaartcentrum Oud-Mariënboom www.KK.nl
Hoveniersbedrijf Han Janssen v.o.f. www.hanjanssen.nl
Plus Walraven www.plus.nl

Rooster van Vieringen

2024	THEMA EN VIERING	VOORGANGERS	MUZIEK
Zondag 22 december 10.30 uur	4e zondag van de advent. Agapèviering Micha 5,1-4a	Jan van der Wal Pieter-Theo Zuurbier	Françoise Klaassen. Samenzang olv Annemiek van Nostrum
Dinsdag 24 december 19.30 uur	KERSTAVOND Eucharistieviering Jesaja 9,1-3.5-6 Lucas 2,1-14	Eduard Kimman S.J. Pastoraal team	Thea Stadlander Schola olv Luc-Jan Laarhoven
Woensdag 25 december 10.30 uur	HOOGFEEST VAN KERSTMIS Woord - en communie- viering Jesaja 52,7-10 Johannes1,1-18 of 1,1-5.9-14	Jan van der Wal Koos Wilke	Luc-Jan Laarhoven Schola
Zondag 29 december 10.30 uur	START HEILIG JAAR Agapèviering 1 Samuel 1,20-22;24-28 Lucas 2,16-21	Peter Nissen Marleen Verstappen	Thea Stadlander Samenzang olv Françoise Klaassen.
2025			
Woensdag 1 januari 10.30 uur	NIEUWJAARSDAG Agapèviering Numeri 6,22-27 Lucas 2,16-21	Wim Rigtters Annemie Herinx	Joseph Steenbrink Samenzang
Zondag 5 januari 10.30 uur	Openbaring van de Heer Eucharistieviering Jesaja 60, 1-6 Matteus 2, 1-12	Eduard Kimman S.J. René Klaassen	Thea Stadlander Schola olv Luc-Jan Laarhoven
Zondag 12 januari 10.30 uur	Doop van de Heer Agapèviering Jesaja 40, 1-5, 9-11 Lucas 3, 15-16, 21-22	Hans Hamers O.P. Agaath Ulrich	Joseph Steenbrink Samenzang o.l.v. Françoise Klaassen
Zondag 19 januari 10.30 uur	2e zondag van het jaar Agapèviering Jesaja 62, 1-5 Johannes 2, 1-12	René Klaassen Pieter-Theo Zuurbier	Marcel Becker Schola o.l.v. Françoise Klaassen
Zondag 26 januari 10.30 uur	3e zondag van het jaar Agapèviering Nehemia 8, 2-4a, 5-6, 8-10 Lucas 1, 1-4; 4,14-21	Ineke van Cuijk O.P. Koos Wilke	Joseph Steenbrink Samenzang o.l.v. Annemiek van Nostrum

Effata Dominicuskerk

Prof. Molkenboerstraat 7
6524 RN Nijmegen
☎ 024-3 65 60 69
IBAN NL 29 ABNA 0436 6614 46
t.n.v. Effataparochie
✉ www.effataparochie.nl

Onderdeel van de Parochie Heilige Stefanus (PHS)
Berg en Dalseweg 40
6521 JJ Nijmegen
info@stefanus.nl
✉ www.stefanusparochie.nl

Het pastorale team van Effata-Dominicus bestaat uit:

Hans Hamers O.P. pastor

*Werkdagen: ma, di, wo, do.
(20 upw)*

Aandachtsgebieden:

pastoraatsgroep en
parochieberaad PHS, liturgie,
missionaire parochie,
gemeenschapsofbouw, individueel
pastoraat,
Tel 06-19573987
hhamers@stefanus.nl

René Klaassen

*Werkdagen: ma, di, andere dagen
op afspraak*

Aandachtsgebieden:

pastoraatsgroep PHS, liturgie,
catechese, missionaire parochie,
individueel pastoraat,
bloemsiergroep,
koffieschengroep
Tel: 06-10510849
klaassenfr@gmail.com

Nadia Kroon O.P.

Werkdagen: di (8 upw)

Aandachtsgebieden:

missionaire parochie, jong
volwassenen, communicatie
Tel: 06-20252184
nadiakroon@hotmail.com

Parochieadministratie

Prof. Molkenboerstraat 7
6524 RN Nijmegen.
☎ 024-3656069
✉ post@effataparochie.nl

Secretariaat Open

dinsdag en woensdag
van 10.00 tot 12.30 uur

Redactie Effatablad

Marcel Becker (eindredactie)
Hans Hamers
Elly Heuvel-Versteegen (opmaak)
Anton van der Meer
Betty Smits-van Sonsbeek

Kopij volgend nummer

Inleveren 8 januari 2025
volgende aflevering:
18 januari 2025

Oplage circa 650 exemplaren

**Voor spoedgevallen buiten
deze uren**

Rudie Luiken
06-21547952

Voor uitvaarten afspreken

06-48748727

Verspreiding parochieblad

Elly Voss ☎ 024-8480938
✉ eimvoss@hotmail.com

Webmaster Paul de Kerf

E-mailadres
✉ redactie@effataparochie.nl

Oproep

Wilt u informatie over verhuizing, geboorte, huwelijk en overlijden
doorgeven aan het secretariaat van het parochiecentrum. Als ook
verandering of wijziging van adres, telefoonnummer en e-mailadres:
post@effataparochie.nl

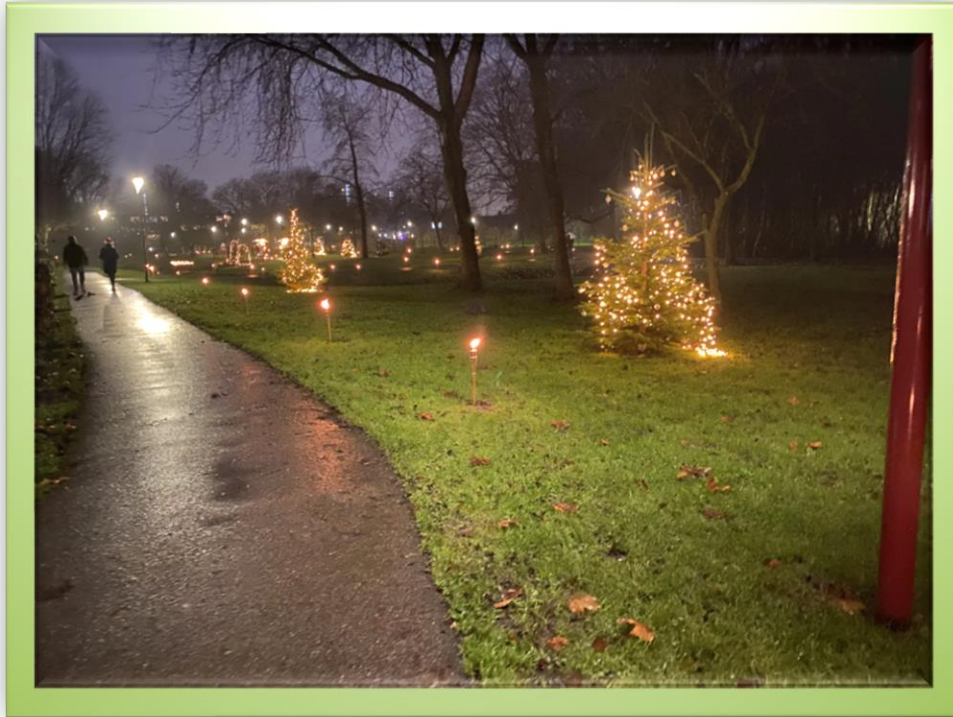
**Ziek? Eenzaam? Behoeft
aan een gesprek?**

Meld het bij het pastoraat of bij:
Josje Kruijsen 024-6842267
Kruijsen-l@kpnplanet.nl
Willem Pelser 024-3772146
wpelser@telfort.nl

Aan de keukentafel

Iedere donderdagochtend kunt
u voor een kopje koffie of thee
tussen 10.00 – 12.00 uur
terecht in "Aan de keukentafel",
een ruimte in de Dominicuskerk
(ingang Groenewoudseweg).

LATEN EN DOEN

*laten we een wandeling maken in het park
we hoeven niks te zeggen
de stilte is genoeg
om elkaar te verstaan.*

*laten we een voorbijganger groeten
we hoeven geen praatje te maken
een blik is genoeg
om een brug te slaan.*

*laten we de handen uit de mouwen steken
we hoeven geen gereedschap te kopen
een arm om de schouder is genoeg
om samen sterk te staan.*

Ahmed Aboutaleb

